

Od sametové revoluce k "velkému ohni"

Tentokrát se budu zabývat osudem historické budovy, která po 300 let určovala společenský život i na náměstí - panského hostince, posléze hostince U českého lva, zkráceně "U lva", ale také hostince u Borovičků, dříve u Andělů. Moje generace ho zažila jako "multifunkční" budovu (to označení mě od jisté doby pronásleduje): vedle restaurace v ní bylo několik obchodů. Pamatuji cukrárnu a mlékárnu, kde měli výborné jogurty ve sklenici s marmeládou na dně. Vedoucí prodejny měl stejnojmennou přezdívkou. Podobu ukazuje starší fotografie, soudě dle modelu auta z konce 20. let (Škoda 430 ?, znalci, můžete upřesnit?), zachycující následek jeho střetu s cyklistou.

Kosmonoské náměstí nebo náves? Díl třetí. - Naše Kosmonosy

Napsal uživatel Václav Petříček
Čtvrtek, 02 Srpen 2012 21:34

Kosmonoské náměstí nebo náves? Díl třetí. - Naše Kosmonosy

Napsal uživatel Václav Petříček
Čtvrtek, 02 Srpen 2012 21:34

Deset dní, které otřásaly městem

Ve dnech 19. až 28. července se v centru města, od rána do večera, ozýval rachot těžkých strojů a bortícího se zdiva. V oněch deseti dnech postupně zmizela z povrchu země původně barokní budova hostince U Iva a samoobsluhy. Sloužila občanům více než 300 let, než před ránem o prvním jarním dnu tohoto roku ruka žháře zahájila její likvidaci. Zbývá tedy jen napsat nekrolog.

Poté, co roku 1650 koupili kosmonoské panství Černínové, začala v této vsi, možná s jedinou zděnou budovou – krajířovským zámekem – čilá stavební činnost, na které se podíleli architekti zvučných jmen. Jedním z nich byl Ital Francesco Caratti, rodák z Bissonne v dnešním Švýcarsku. Mezi jeho díla v Kosmonosích patří klášterní kostel Povýšení sv. Kříže, zvonice – kampanila, postavená ještě před vznikem Lorety, a panský hostinec U Iva. V Praze pak nádherný Černínský palác, dnes ministerstvo zahraničí. Pro tohoto významného architekta muselo být okrajovou záležitostí vyprojektovat střízlivou, obdélníkovou patrovou budovu s valenými klenbami v přízemí. Není vyloučeno, že Caratti navrhl i dvě panské sýpky v téže ulici (jedna byla v 19. stol. přestavěna na školu). Během doby byla budova hostince několikrát upravována. Zvláště v posledních padesáti letech, kdy zde byla část adaptována jako samoobsluha (otevřena v r. 1959). Později dostala budova nové omítky a střechu. Všechny tyto úpravy nerespektovaly památkový charakter, který v této době už měla. Přesto zůstávala i v současnosti jedním ze symbolů barokních Kosmonos. Ještě šlo vhodnou opravou zčásti vrátit její původní podobu. Pak ale přišla již zmíněná pohroma. Ještě doutnaly trámy na spáleništi a již se vyskytly návrhy na zbourání. Přes námitky památkářů posvětily kompetentní úřady nakonec verdikt: zbourat!

Bylo to v pondělí, 19. července, brzy ráno. Na náměstí se objevila kolona nákladních vozů s firmou Agroservis Bezna s. r. o., která asanaci provedla jako subdodávku pro stavební podnik ing. Marhana. Do nádvoří vjel těžký autojeřáb a

propadl do klenutého sklepa pod samoobsluhou. Opatrně byl prolomen otvor a rozsáhlá dutina postupně zasypána sutinami. Odpoledne byla ze silnice opět autonakladačem zbořena severní zeď a ve středu zmizela celá část budovy se samoobsluhou. Ve čtvrtek přišla na řadu část s hostincem. Zde byla práce mnohem složitější. Jednak zde byly těžké klenby a za druhé poloshořelý krov. Do neb^e trčely tři vysoké komíny. Přesto i ony podlely moderní technice a postupně se zhroutily v mračnech prachu. Ještě v neděli držela pohromadě polovina kleneb dvou hostinských místností. Byly z cihel a byl to zázrak, že ještě nespadly. Zaostřoval jsem právě fotoaparát, když podivně zapraskalo zdivo a obě klenby se naráz zřítily.

Je středa, 28. července, desátý den: na volné prostranství východně od náměstí navázejí nákladní vozy písek a nakladač mohutnou lžící upravuje terén. Agroservis z Bezna odvedl dobrou práci a k tomu nejlaciněji ze všech nabídek. Konečně je klid, utichly motory, přestal se zvedat prach, což obojí znepříjemňovalo okolním obyvatelům život. A co dál? Vyslechl jsem již řadu názorů občanů. Několik se vyslovovalo pro zachování současného stavu s parkovou úpravou, většina ale – a k ním se řadím i já – pro výstavbu nového objektu. Osobně navrhuji, v souladu s podmínkami památkářů, opět jednopatrovou stavbu, respektující původní charakter, a to nejen na původním půdorysu, ale po celé délce náměstí. Využití? Opět obchod, či spíše obchody, služby, restaurace, taneční sál... Jako kompromis k navrhovanému ustoupení obvodového zdiva od silnice předkládám k úvaze nový prvek

Kosmonoské náměstí nebo náves? Díl třetí. - Naše Kosmonosy

Napsal uživatel Václav Petříček
Čtvrtek, 02 Srpen 2012 21:34

